

Dansk SS-vagt meldes til politiet

Simon Wiesenthal-centret vil anmelde dansk Frikorps Danmark-soldat, der var SS-vagt i en jødelejr i Hviderusland i 1942/43

FOLKEMORD

Niels-Birger Danielsen

Københavns politidirektør Thorkild Fogde vil med stor sandsynlighed om kort tid modtage en anmeldelse fra Simon Wiesenthal-centret vedrørende den tidligere Frikorps Danmark-soldat Helmuth Leif Rasmussens tjeneste som SS-vagt i en jødelejr ved Bobruisk i Hviderusland i 1942/43.

Klip fra BT 10. oktober i år.

er foregået – forkasteligt på alle måder, siger ordføreren, der har læst 'En skole i vold', der giver en række nye oplysninger om Frikorps Danmark-soldaters deltagelse i Nazitysklands folkemord i Hviderusland i 1942/43.

- Men en undersøgelse skal begynde med en anmeldelse til politiet. Det er den måde, retssamfundet fungerer på her i Danmark, siger hun.

Statens ansvar

Direktør Efraim Zuroff uoverstreger imidlertid de øverste danske statsmyndigheders ansvar.

- I betragtning af materialet i bogen forventer vi, at den danske regering fuldt ud anerkender nødvendigheden af at iværksætte en kriminal-efterforskning af denne sag, siger han.

Efraim Zuroff holder muligheden åben for, at Wiesenthal-centret vil efterforske sagen uden om de danske myndigheder.

Trine Bramsen vil ikke for-

Politiets afgørelse

'Det vil i første række være op til politiet at vurdere, om der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold er begået. Hvis nogen mener, at der eventuelt er begået et strafbart forhold, kan der indgives politianmeldelse,' hedder det i svaret.

Justitsministeren har ifølge sin presserådgiver på grund af en tæt besat kalender ikke haft tid til at udtale sig til BT om Wiesenthal-centrets henvendelse. Hun henviser til Socialdemokraternes retsordfører Trine Bramsen, der gentager pointen fra ministervaret.

- Alle kan være enige om, at det er skrækkeligt, hvad der

holde sig konkret til, hvilken politimyndighed sagen kunne høre under, men det oplagte bud er Københavns Politi, idet Helmuth Leif Rasmussen bor på Frederiksberg, der hører under Københavns Politi. Han blev født 1925 i København og har siden 1950erne levet under et andet navn.

Peter Skaarup synes, det er godt, at Efraim Zuroff er klar til at indgive en anmeldelse. - Men det undrer mig, at den danske regering ikke tager det mere seriøst. At man ikke selv har interesseret sig for, om der kan føres en sag, siger DF-ordføreren.

Han vil stille et nyt spørgsmål til justitsministeren i Folketinget – denne gang om, hvorvidt meldingen fra Wiesenthal-centret er nok til, at sagen nu bliver taget op.

- Man skal tage sagerne seriøst og gøre, hvad man kan. Der er også familie og efterkommere at tage hensyn til. Jeg forestiller mig ikke, at nogen skal tilbringe resten af deres liv i fængsel. Men der skal placeres et ansvar, siger Peter Skaarup.

Håber på nye oplysninger

Historikeren Dennis Larsen, der er medforfatter til 'En skole i vold', er godt tilfreds med udsigten til en politianmeldelse.

- Retsstaten Danmark må vurdere, hvad der skal til. Og Therkel Stræde og jeg er naturligvis til rådighed for en aforing, siger han.

Arkæologen og historikeren Vilhjálmur Órn Vilhjálmsson, der har hyppig kontakt til Wiesenthal-centret, ser også frem til at få sagen undersøgt.

- Det kunne jo tænkes, at myndighederne har flere op-

lysninger i sagen, som ikke har befundet sig i de arkiver, som forfatterne til 'En skole i vold' har søgt materiale i, siger Vilhjálmsson, der har forsket intensivt i de jødiske immigranternes skæbne i Danmark før og under besættelsen.

Lemfældig efterforskning

Forfatteren Erik Høgh-Sørensen er derimod ikke tilfreds.

- Hvis man har mistanke om en krigsforbrydelse, må myndighederne tage sagen op på eget initiativ. Den måde, det sker på nu, er patetisk for et retssamfund, siger Høgh-Sørensen, der i 2004 udgav bogen 'Forbrydere uden straf' – nazisterne der slap fri.

Den handler om en hel række sager, hvor de danske justitsmyndigheder meget lemfældigt eller slet ikke eftersøgte terrorister i tysk tjeneste, der ubemærket og ustraffet var gledet ind i en efterkrigstilværelse i Tyskland. De har f.eks. undladt at bruge Interpol eller den britiske efterretningstjeneste SIS i eftersøgningen.

Erik Høgh-Sørensen ser en sammenhæng helt tilbage til besættelsestidens samarbejdspolitik, hvor socialdemokraterne var involveret i mange kompromiser med besættelsesmagten, som de ikke har haft lyst til at få kastet unødvendigt lys på.

- Det ligger i deres dna, at de ikke vil røre ved de gamle krigsforbrydersager. Det gælder også for de andre gamle samarbejdspartier. Venstre, De Radikale og De Konservative. De skal ikke have klinket noget, mener han.

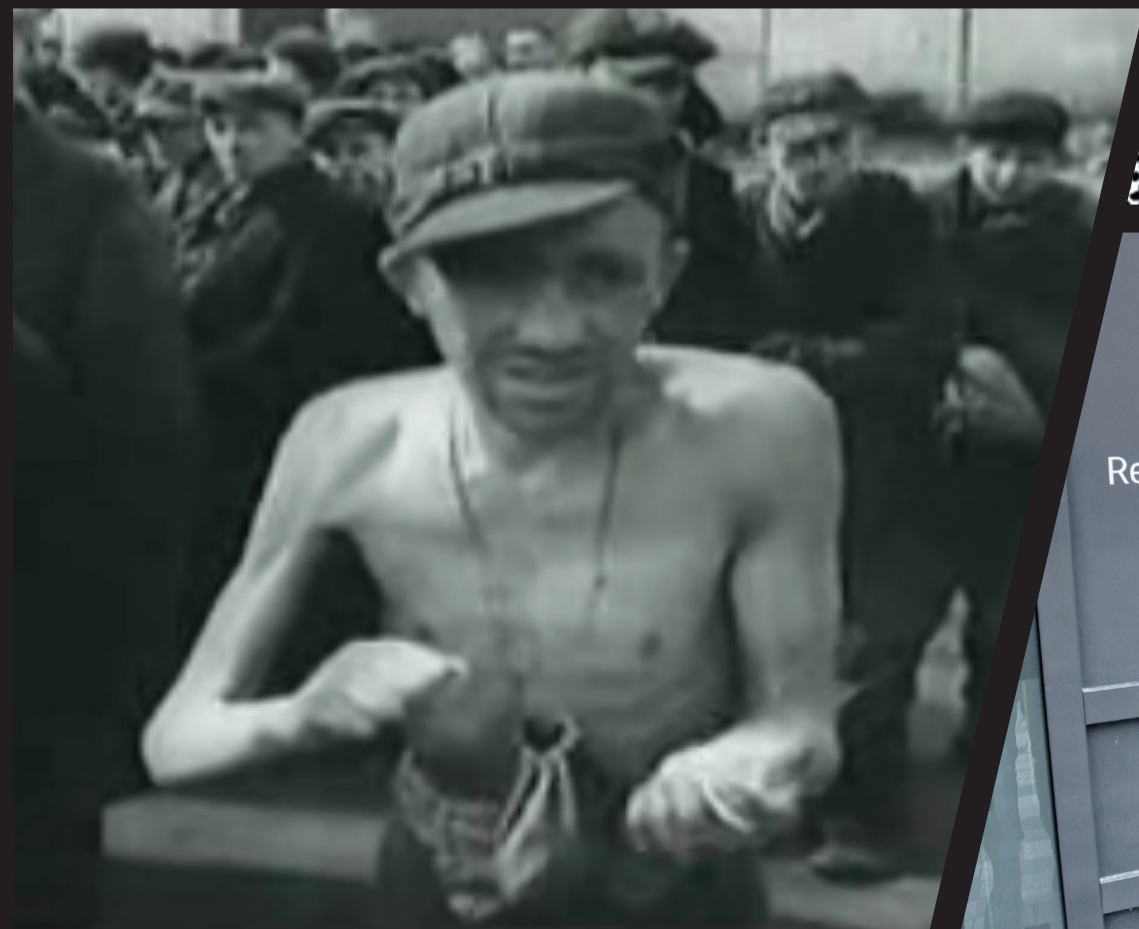
Hvis man har mistanke om en krigsforbrydelse, må myndighederne tage sagen op på eget initiativ. Den måde, det sker på nu, er patetisk for et retssamfund

Erik Høgh-Sørensen, der i 2004 udgav bogen 'Forbrydere uden straf' – nazisterne der slap fri.

LEJRENS FANGER

En del af de fanger, der befandt sig i jødelejren ved Bobruisk, da Helmuth Leif Rasmussen var vagt i lejren, kom fra den jødiske ghetto i Warszawa. Omkring 1.000 jødiske mænd blev deporteret fra ghettoen 28.-29. maj 1942 – blandt dem ca. 150 drenge i 13-16 års alderen, der var indespærret i Gesia-fængslet. Billederne her stammer fra en enestående film fra ghettoen, der blev optaget netop i maj 1942. -Et tysk filmteam, der havde til formål at lave en antisemitisk film, kom til ghettoen 1. maj 1942 og forlod Warszawa få dage før deportationen, oplyser historikeren Vilhjálmur Órn Vilhjálmsson. Filmen blev aldrig offentliggjort eller forsynet med et lydspor. Grunden er muligvis, at filmen blev uaktuel som propaganda, fordi masseudryddelserne af jøder i lejrene Belzec, Treblinka og Sobibor begyndte i de følgende måneder.

Syltede krigsforbrydersager

De seneste årtier byder på en række eksempler på, at Justitsministeriet har vist meget ringe tilbøjelighed til at forfølge sager om krigsforbrydelser under Anden Verdenskrig. De kendteste:

Søren Kam, født 1921. Eftersøgt for drabet på redaktør Carl Henrik Clemmensen

30. august 1943. Danske og tyske myndigheder iværksatte i 1990'erne en efterforskning. Den er strandet på, at Tyskland har afvist at udlevere Kam og har konkluderet, at bevismaterialet ikke er stærkt nok til, at man selv vil føle sagen. Justitsministeriet har afvist at oplyse, om EU-arrestordren mod Søren Kam opretholdes.

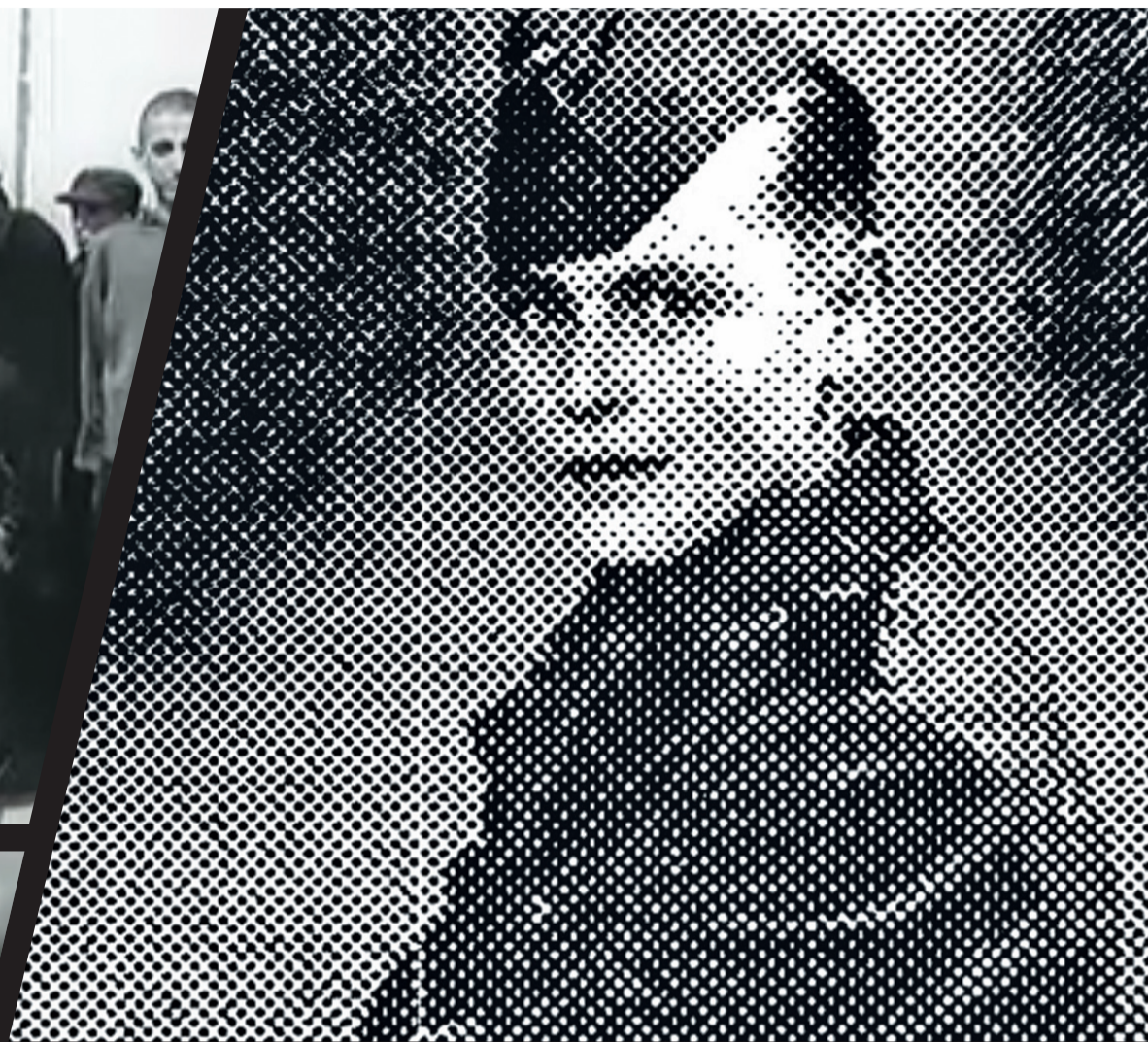
Walther Carl Rasmussen, født 1918, dansk Gestapo-mand. Deltog i ca. 15 drab. Walther Rasmussen levede i efterkrigstidens Tyskland under eget navn. Journalisten Erik Høgh-Sørensen lokaliserede ham i 2003. Intet var dog sket, da Rasmussen døde i 2007.

Kurt Heel, født 1912, var medlem af det dansk-tyske

terrorkommando Petergruppen. Erik Høgh-Sørensen forsøgte at finde frem til Kurt Heel, men sagen blev mørkelagt af justitsministrene Frank Jensen (S) og Lene Espersen (K). Sidstnævnte oplyste i 2003 i svar til Folketinget, at han var død i 1946. Det viste sig, at Kurt Heel først døde i 2003.

Søren Kam bor i dag i Tyskland.

Retten på Frederiksberg

Howitzvej 32

Mandag - fredag 08.30 - 15.00

Tlf. 9968 5000

www.frederiksbergret.dk

Brevkasse

Helmuth Leif Rasmussen som Frikorpsmand. Billedet er fra bogen 'En skole i vold', der er udgivet på Gyldendal. Den tidligere SS-vagt er i dag 89 år og bor på Frederiksberg. BT fandt Helmuth Leif Rasmussen, og han bedyrede, at han i Hviderusland var tilknyttet den ydre vagtstyrke i jødelejren og derfor intet havde at gøre med forbrydelserne inde i lejren. En forklaring, han kan komme til at gentage i Retten på Frederiksberg.

Foto: Jens Nørgaard Larsen

• SAGEN KORT

Den dengang 17-årige Helmuth Leif Rasmussen meldte sig i sommeren 1942 til Frikorps Danmark. Som et led i sin uddannelse blev han hen over vinteren 1942/43 placeret som vagt i jødelejren i Waldlager ('skovlejren'), otte kilometer uden for byen Bobruisk i Hviderusland. Dermed

var han ifølge historikerne Therkel Strædes og Dennis Larsens bog 'En skole i vold' en del af et Ersatzkompagnie, der fungerede som indre SS-vagtstyrke i lejren, der var hovedansvarlig for drab og andre grusomheder i jødelejren. I et interview med BT 10. oktober fastholdt Helmuth

Rasmussen imidlertid på det bestemteste, at han kun var portvagt. Derfor var forskellige detaljerede oplysninger, som han i 1945 gav som vidne over for dansk politi, baseret på, hvad han havde lagt taget ind igennem lejrens hegn.